

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredno bogato in zanimivo. — Inzerati do 80 petik vrst & Din 2, do 100 petik & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petik vrst & Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod izhaja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inostranstvo Din 25.—, Ročnopolj se ne vračajo.

UREJNIŠTVO IN UPRAVIŠTVO
LJUBLJANA, Kladjska ulica št. 5
Telefon: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 25 — CELJE, celjsko uredništvo: Strassmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESIČICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRAD, Slomškov trg št. 5. — Poštna hišnica v Ljubljani št. 10.351.

Vojna se širi proti Ameriki

Predsednik Roosevelt in kanadski ministrski predsednik sta se na sestanku v Ogdensburgu sporazumela za ustanovitev stalnega ameriško-kanadskega obrambnega sveta, v katerem bodo večinoma zastopniki ameriške in kanadske vojske — 90.000 ameriških vojakov na paradi ob kanadski meji

New York, 19. avg. i. V soboto pozno popoldne je s posebnim vlakom prispel v Ogdensburg predsednik Zedinjenih držav Roosevelt s svojim spremstvom. Visoke državne je pričakovala velika množica, ki je njemu, kakor tudi vojnomu ministru Stimpsonu priredila prisrčne ovacije. Ob prihodu je bilo oddanih 21 topovskih strel. Velika eskadra bojnih letal je krožila visoko v zraku in izvajala predsedniku na čast razne akrobacije. Na čast Roosevelta so bile tudi za en dan ukinjene vojaške vaje.

Včeraj popoldne pa je bila velika parada, ki so ji poleg predsednika Roosevelta prisostvovali vojni minister Stimpson, predsednik kanadske vlade Mackenzie King in mnogi odlični predstavniki obeh držav.

Ogdensburg, 19. avg. i. Predsednik USA

in predsednik kanadske vlade Mackenzie King sta se sestala v posebnem železniškem vagonu.

V zvezi z veliko vojaško smotro, ki je bila na široki podlagi pred Ogdensburgom, se izve, da je na paradi sodelovalo 90.000 ameriških vojakov. Vežbam so prisostvovali tudi predstavniki južnih in srednje ameriških držav.

Ko se je predsednik Roosevelt razgovarjal z novinarji, je nekoč omenil, da je tudi Kanada sestavni del zapadne poloble in ga je vprašal, če bi Zedinjene države branile Kanado v primeru, ako bi bila napadena. Predsednik Roosevelt je odgovoril, da je že pred dvema letoma točno označil stališče Zedinjenih držav za primer napada na katerokoli državo zapadne poloble.

Skupna izjava

Ottawa, 19. avg. s. (Reuter). Po daljših konferencah, ki sta jih imela v soboto in včeraj, sta predsednik Roosevelt in kanadski ministrski predsednik Mackenzie King objavila skupno izjavo, v kateri sporočata, da sta se ameriška in kanadska vlada sporazumeli za ustanovitev stalnega ameriško-kanadskega obrambnega sveta.

V tem svetu bo štiri do pet zastopnikov Zedinjenih držav in enako število kanadskih zastopnikov. Večinoma bodo v svetu zastopniki ameriške in kanadske vojske. Svet bo pričel takoj z delom ter bo proučil vprašanja, ki se tičejo v širokem smislu obrambe severnega dela zapadne poloble tako na kopnem, kakor tudi na morju in v zraku.

Washington, 19. avg. s. (Reuter). Pred-

sednik Roosevelt je po konferencah s kanadskim ministrskim predsednikom Mackenzie Kingom sinoči v svojem vlakcu zopet odpotoval iz Ogdensburga v New York.

New York, 19. avg. AA. (DNB). Roosevelt je izdal sledečo izjavo: Sestanek, ki sem ga imel s predsednikom kanadske vlade, bo utrdil tesne stike med Kanado in Zedinjenimi državami in je obnovil obljubo, ki je bila dana pred dvema mesecema, da bodo Zedinjene države pomagale Kanadi za primer napada.

Govor ameriškega veleposlanika pri francoski vladi

Washington, 19. avg. s. (Ass. Press). Ameriški veleposlanik pri francoski vladi Bullitt je imel sinoči v Filadelfiji govor, v katerem je dejal, da so Zedinjene države

danes v prav tako veliki nevarnosti, kakor pred letom dni Francija.

Jasno je, je naglasil Bullitt, da se sedanja vojna v Evropi širi proti Ameriki. Agenti totalitarnih držav so že na delu v Zedinjenih državah, da pripravijo nastop za svoje armade na podoben način, kakor se je to zgodilo v Franciji. V primeru, da bi bila angleška mornarica uničena, bi Atlantski ocean za Zedinjene države ne tvoril več Maginotove linije, kakor je tvoril danes. Nobena propaganda, ki bi skušala to dejstvo prikriti, ne sme uspavati čuječnosti Zedinjenih držav.

Bullitt se je končno odločno zavzel za uvedbo vojaške obveznosti v Zedinjenih državah ter je izrazil tudi mnenje, naj bi ameriška vlada pristala na prodajo starih rušilcev Angliji.

Dopooldne so se začela pogajanja v Crajovi

Rumunija pripravljena na miroljuben način urediti vse spore s svojimi sosedi — Tako v Sofiji kakor v Bukarešti pričakujejo, da bo v najkrajšem času dosežen končni sporazum glede južne Dobrudže

Sofija, 19. avg. AA. (Bolgarska telefonska agencija). Bolgarska delegacija, ki se bo pogajala z rumunsko delegacijo, je včeraj odpotovala s posebnim vlakom v Crajovo.

Bukarešta, 19. avg. AA. e. Agencija Rador javlja: V želji, da se na miroljuben način uredi vsa vprašanja med Rumunijo in njenimi sosedi in v želji, da se v tem delu sveta učvrsti nova politika, ki je v skladu z življenjem in miroljubnimi načrti Rumunije, je Rumunija odločena, da se začne razgovori z Bolgarijo. Pogajanja se prično danes popoldne v Crajovi, v tamonjski kraljevski rezidenca.

Prvi delegat Bolgarije je pooblaščen minister Pomenov, drugi delegat pa Aleksander Kretejanu, pooblaščen minister in bivši državni podtajnik zunanjega ministrstva.

Bukarešta, 19. avgusta. e. Glede pogajanj med Rumunijo in Bolgarijo se izve, da pride bolgarska delegacija danes ob 8. v Kalafato, odkoder se bo odpeljala v Crajovo, kamor prispe ob 10. Vesti o nekih težavah v pogajanjih se demantirajo. Demantirajo se tudi vesti o nekih spopadih med rumunsko obmejno policijo in nekimi neodgovornimi elementi v južni Dobrudži. Glede na miroljubnost Bolgarije se pričakuje, da bodo pogajanja v Crajovi končana povoljno in da bo v najkrajšem času dosežen sporazum.

Crajova, 19. avg. e. Mesto se pripravlja za svečan sprejem bolgarske delegacije. Že včeraj so bile vse hiše in javna poslopja okrašene z zelenjem in zastavami. Meščanstvo z največjim zanimanjem in navdušenjem pričakuje bolgarske delegacije, ki je sinoči odpotovala iz Sofije. Izvedelo se je, da se bosta delegaciji sestali v teku dopoldneva na kraljevski sestanku. Ob tej priložnosti bodo spregovorili prvi službeni govori, popoldne pa se bo seja nadaljevala.

Sofija, 19. avg. e. V političnih krogih pravijo, da je eno glavnih glavnih vprašanj pri pogajanjih med Bolgarijo in Rumunijo točna ugotovitev mej severno od Silistrije. Kakor je znano, je tekla leta 1912 meja med Bolgarijo in Rumunijo 2 km severno od Silistrije. Ker se je mesto razvijalo proti severu in se je v starih mejah ohranil del severnega predmestja, bi ta del predmestja ostal v rumunskih mejah in bi bil tako odrezan od mestnega središča. Delegaciji se bosta razgovarjali tudi o raznih finančnih vprašanjih ter o dolgovih na posestvih in o odškodninskih zahtevah.

Predsednik sobranja je v nekem govoru glede pogajanj izjavil, da bo Bolgarija v kratkem izpolnila svoja nacionalna prizadevanja in da bodo mirovne pogodbe na miren način revidirane. List »Zora« ugotavlja, da bodo po uspehih pogajanjih z Rumunijo odstranjene vse ovire, ki so dosedaj onemogočale prijateljstvo med Rumunijo in Bolgarijo. Rumunija bo kljub temu ohranila meje, ki so ji potrebne za izhod na črno morje, kakor želi tudi Nemčija in Italija. S tem bodo sporna vprašanja med Rumunijo in Bolgarijo definitivno rešena.

Težave z Madžarsko

Bukarešta, 19. avg. AA. (DNB). Uradni krogi hranijo v največji tajnosti madžarske predloge, ki so jih Madžari predlagali v Turn Severinu. Prav tako se nič ne objavlja o rumunskih protipredlogih, ki bodo danes dopolnjeni predloženi madžarski delegaciji. Vodja rumunske delegacije Po-

pov je podal poročilo o madžarskih predlogih ministrskemu predsedniku Gigurtu in zunanjemu ministru. Rumunski kralji je vse tri sprejel v avdienci. Popov je imenovan za poslanika in člana upravnega sveta v rumunskem zunanjem ministrstvu.

Bukarešta, 19. avg. e. Kakor se izve iz dobro poučenih krogov, se odgovor rumunske vlade na madžarske predloge ne razlikuje od prejšnjih rumunskih predlogov. Ni izključeno, da se bo madžarska delegacija danes zopet vrnila v Budimpešto po nova navodila. Če bo madžarska vlada ostala neomajno pri svojih dosedanjih zahtevah, so izglede za nadaljevanje

nje pogajanj zelo majhni. Če pa ima madžarska delegacija pooblastilo za spreminjanje predlogov, je pričakovati zelo živahne in zanimive razprave med obeh delegacijama.

Kakor se izve, je prišla rumunska delegacija k pogajanjem z zelo izčrpnim statističnim, zgodovinskim in etnografskim materialom o stanju manjšin v Transilvaniji, da dokazuje kakšne pravice ima Rumunija do tega ozemlja.

V političnih krogih poudarjajo, da imata zdej Madžarska in Rumunija prvokrat po svetovni vojni priložnost za direktno in

uradna pogajanja o vprašanjih, ki so bila povod za sovražne kampanje v rumunskem in madžarskem tisku.

Nemške šole v Rumuniji

Bukarešta, 19. avg. AA. (DNB). Uradno se sporoča, da je rumunska prosvetno ministrstvo dovolilo ustanovitev nemških šol in nemških paralelov v Aradu, Temišvaru in Sibiji.

Bukarešta, 19. avg. AA. (DNB). Z vladnim odlokom je ustanovljen pri rumunskem poslanstvu v Berlinu »Rumunski inštitut v Nemčiji«. Naloga tega zavoda je, da bo skrbel za poglobitev kulturnih zvez

med obema državama.

Komisariji v petrolejskih podjetjih

Bukarešta, 19. avgusta. AA. (DNB). Rumunska vlada, ki je pred časom postavila vladnega komisarja največjemu rumunskemu petrolejskemu podjetju »Astra Romana«, je postavila vladnega komisarja tudi za podjetje »Concordia«, ki ima obratne glavne črte milijardo lejev. Ta kapital je v belgijskih in francoskih rokah. Concordia je drugo največje petrolejsko podjetje v Rumuniji.

Skupna usoda grškega in turškega naroda

Grški tisk poudarja pomen turškega zadržanja v zadnjih dneh napetosti med Grčijo in Italijo — Postritev turškega zakona o zaščiti države

Atene, 19. avgusta i. Grški listi z velikim zadovoljstvom in simpatijami prišjo o prijateljskem zadržanju turškega tiska in turške vlade napram Grčiji v zadnjih dneh. Listi tudi naglašajo, da so vsi turški krogi pokazali popolno razumevanje za vprašanja, ki se tičejo Grčije.

Tako piše »Katimoriri«: To zadržanje, ki je prežeto z občutki naravnega prijateljstva, kakor tudi po zavezniških zvezah, ki vežejo obe državi, je bilo največji in najzgovornejši dokaz neomajne solidarnosti med Turčijo in Grčijo.

»Proia« piše: Tople simpatije, ki nam jih je te dni izkazal turški tisk, je treba posebno poudariti. Zvest svojemu prijateljstvu napram Grčiji, ki se je v raznih primerih tudi poprej spontano manifestiralo, turški tisk tudi to pot ni zamudil priložnosti, da manifestira svoje interese za vsa vprašanja, ki se tičejo grškega naroda in svoje simpatije, ki so našle globok odmev v duši grškega naroda.

»Elefteron Vima« podčrtava, da javno mišljenje v Grčiji z iskrenim zadovoljstvom in simpatijami spremlja članke turškega tiska, ker vidi v njih iskren izraz občutkov turškega naroda. To je ponovna

spontana in iskrena manifestacija solidarnosti dveh narodov in hkrati dokaz trdnega prijateljstva, ki veže obe državi ne samo z napisanim paktom, temveč v še večji meri z medsebojnim razumevanjem in prepričanjem o skupni usodi obeh narodov. Zaredi tega sta oba naroda ponosna, ker v polni sklogi delita radosti in žalosti.

Carigard, 19. avgusta AA. (DNB) Turški list »Sonpost« sporoča, da je turška vlada izdelala dopolnilo k vojnemu zakonu, ki se zlasti nanaša na prestopke proti zaščiti države. Na podlagi tega zakona bodo s smrtjo kaznovani vsi tisti, ki bodo v službi inozemskih oseb ali oblasti, da bi takolajškim gibanjem sovražne vojske na turškem ozemlju. S smrtjo pa se bo kaznoval tudi vsak poizkus. V lažjih primerih se bo obsodba glasila na 15 let robije ali pa na doživetno robijo.

Sklicanje turškega parlamenta

Ankara, 19. avg. AA. (Reuter). Za sredo je sklicana velika turška narodna skupščina, na kateri bodo razpravljali o zunanjepolitičnih vprašanjih.

„Letalski dan“ v Rusiji

Včerajšnje letalske parade v Moskvi se je udeležilo nad 100.000 ljudi

Moskva, 19. avgusta AA. (DNB) V zvezi s proslavo »Letalskega dne« je bila včeraj velika letalska parada na letališču Turnino pri Moskvi. Kakor vsako leto, so tudi letos prisostvovali paradi člani sovjetske vlade in letalskega zbora. Gledalcev je bilo preko 100.000. Po končani paradi je sledilo skakanje padalcev.

Moskva, 19. avgusta e. (Tass) Po vsej državi je bil včeraj svečano proslavljen dan letalstva. Nad sto tisoč ljudi iz Moskve se je zbralo na osrednjem letališču, na katerem so se vršile tradicionalne svečanosti. Letalskih prireditelj so se udeležili člani centralnega odbora stranke, narod-

ni predstavniki, ljudski komisariji, predstavniki vojske in mornarice, narodni junaki in člani diplomatskega zbora. Ko se je pojavil Stalin s svojimi spremljevalci, so ga množice pozdravile izredno navdušeno.

Takoj nato so se pričele letalske prireditve. Številne cirkusne specialne letal so izvajale razne parade. Letala so pilotirali mladenčiči in dekleta raznih poklicev, ki so šolajo v moskovskem aeroklubu, ki pa kljub temu opravljajo svoje redno delo. Nato so se dvignili roji hitrih letal, ki opravljajo stalno letalsko službo na vseh letališčih v državi. Za njimi so izvajali bravuro letalci in letalke moskovskega aerokluba. Njih

zadržanje, spretnost in upravljanje letal pri najtežjih zračnih akrobacijah je povzročilo veliko navdušenje med gledalci. Veliko zanimanje so zbudila tudi letala, ki so vlekla za seboj jadralna letala. Ta vrsta

letal se je namreč vertikalno dvignila s tal in se naglo povzpela v višine.

Vse ruske radijske postaje so včeraj posvetile svoj program sovjetskemu letalstvu.

Odnosi med Finsko in Rusijo

Ministrski predsednik Ritty o potrebi dobrih odnosov z veliko vzhodno sosedo

Helsinki, 19. avg. AA. (DNB). Včeraj je imel finski ministrski predsednik Ritty govor, v katerem je rekel, da je stabilizacija odnosov z veliko vzhodno sosedo bistvena naloga finskega življenja.

Predsednik vlade je poudaril, da se bo Finska trdno držala mirovnega sporazuma, katerega je sklenila s Sovjetsko zvezo. Zato bo finska vlada takoj nadaljevala z deli na železniški progi proti Sallu, katere del na sovjetski strani je že dovršen. Dalje je rekel, da se bodo začela pogajanja za uvedbo stalnega konzulata Rusije v Pečengju. Vprašanje sovjetskega tranzita in zveze s Hangöjem še ni urejeno, čeprav je Finska načelno dala svoj pristanež na sovjetski predlog. Prvi obrok

najemnine za Hangö je Rusija že plačala. Nato je Ritty poudaril, da mora Finska imeti dobre odnose tudi z drugimi državami v vzhodnem prostoru.

Na koncu je izjavil, da je zadnja vojna hudo delovala na ljudi, kajti kriminaliteta se je zelo dvignila. Dogodila so se nepremišljena dejanja, za kakršna na Finskem v normalnih časih sploh niso vedeli.

Moskva, 19. avg. AA. (Tass). Kakor je bilo že na kratko javljeno, je bila izročena prometu novozgrajena železniška proga Petrozavodsk—Suojärvi. Nova prvga je dolga 130 km. Zgrajena je bila večinoma v času strahovite zime, pri čemer je treba upoštevati, da je bil tudi teren nove proge zelo težak (močvirja, stene itd.).

Italijansko napredovanje v Somaliji

Kairo, 19. avg. s. (Reuter). Vrhovno poveljstvo angleške vojske na Bližnjem vzhodu je objavilo sinoči komunikacijo, v katerem pravi, da je italijanska vojska v Somaliji včeraj obnovila svoje napade z izbranimi oddelki, ki jih podpirajo topništvo, tanki in letala. Angleški čete se še nadalje bore z največjim junaštvom. Pri zadetih so Italijanom velike izgube ter branijo vsako ped zemlje na umiku proti Berberu.

Kairo, 19. avg. (Ass. Press.) Pred Berbero se je zasedrala angleška oklopnica Royal Sovereign.

Kairo, 19. avg. s. (Reuter). Angleški bombniki so včeraj bombardirali Hargeiso v Somaliji. Zadetih je bilo več vojaških zgradb. Ena izmed angleških letal je na povratku padlo v morje, vendar je bila posadka rešena. Nad Rdečim morjem je bil sestreljen italijanski bombnik.

Moskva, 19. avg. i. (DNB). »Krasnaia zvezda« poudarja velike uspehe, ki so jih doždeli imehi Italijani v Afriki. Že v prvi polovici julija so Italijani dosegli pomembne zmage v Keniji in Sudanu, v začetku avgusta pa so začeli protidirati proti Somaliji. Iz pisaev in tona angleških letov

je razvidno, da Anglija že računa z izgubo Somalije. Listi tudi navajajo, da pomenijo italijanske operacije v tem delu za Anglijo precejšnjo nevarnost, zlasti zaradi tega, ker vežejo precejšnji del četi, ki bi sicer lahko koristil v domovini.

Novo zdravilo zoper jetiko

Moskva, 19. avg. AA. (Tass). V teku so poskusi z novim preparatom za zdravljenje jetike. Preparat je delo nekega profesorja pri zavodu za zatiranje jetike v Odesi. Glavna vsebina preparata je neke vrste izvleček iz orehovega lista. Te poskuse izvajajo istočasno v protijetičnih zavodih v Odesi, Moskvi, Kijevu, Harkovu in Jaltu.

Crysler umrl

New York, 19. avg. AA. (DNB). Valter Chrysler, ustanovitelj znane avtomobilske tovarne »Crysler« je umrl. Bil je star 65 let.

Borzna poročila

Curih, 19. avgusta. Beograd 10.— Paris 9.75, London 17.67, New York 439.—, Milan 22.17, Madrid 40.—, Berlin 175.40, Stockholm 104.70.

Včeraj spet ve'ika aktivnost nemških letal

Nemški bombniki nad londonskim i predmestji — Letalske bitke nad Portsmouthom — V Angliji pričakujejo še intenzivnejših napadov

Nemško poročilo

Berlin, 19. avgusta s. (DNB) O večerajšnjih nemških letalskih napadih na Anglijo javljajo naslednje podrobnosti:

Popoldne so se nemška letala ponovno pojavila nad predmestji Londona. Napadi so veljali letališča Croydon in Maston. Nemški bombniki so prileteli v več zaporednih skupinah. Napadeni so bili hangarji in letala. Na obeh letališčih je bilo uničenih na tleh okoli 20 angleških letal. Bomba so zadelo tudi več hangarjev. Angleška letalska letala so poskušala z obročem nad letališči preprečiti napad, vendar se je nemški eskadralam kljub temu posrečilo prodreti. 25 angleških lovcev je bilo ob tej priliki sestreljenih, poleg tega pa so nemška letala sestrelila sedem zapornih balonov.

Druge skupine nemških letal so preletele angleško obalo pri Portsmouthu. Zopet so močne formacije angleških lovskih letal skušale preprečiti napad. Prišlo je do velike letalske bitke nad mestom. Lovci tipa Messerschmitt so prebili bariero angleških lovcev, nakar so skupine nemških bombnikov napadle več vojaških letališč v bližini.

Nemška letala so zvedla tudi več izvidniških poletov okoli Londona in nad Hams-hireom. Ob tej priliki je bilo bombardiranih več važnih vojaških objektov, zlasti letališča v okolici Londona. V letalskih bitkah je bilo zopet sestreljenih mnogo angleških lovskih letal.

Komunikate angleškega letalskega ministrstva

London, 19. avgusta s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo snoči naslednji komunikate:

Opoldne so nemška letala napadla zunanje obronke južnih londonskih predmestij, kakor tudi razne točke v grofiji Kent v južni in južnovzhodni Angliji. Doslej je ugotovljeno, da je napad zahteval nekaj civilnih žrtev v Croydonu. Drugod pa je število žrtev majhno in tudi povzročena škoda ni velika.

Zvečer so velike formacije nemških letal zopet preletele južnovzhodno obalo pri Doveru in North Forelandu. Letala so poskušala, da se ob obeh bregovih Temze približajo Londonu. Angleška letalska letala pa so pregnala napadalce preko Kenta in Sussex. Doslej podatki o večernih napadih še niso popolni, vendar se zdi, da je povzročena škoda majhna in da je bilo žrtev malo.

Po podatkih, ki jih je prejelo letalsko ministrstvo snoči do 20. je bilo v teku dneva sestreljenih nad Anglijo 86 nemških letal. Izmed teh so jih sestrelili 73 angleški lovci, 12 protiletalsko topništvo, eno pa posadke zaroteno, 16 angleških lovskih letal pogrešajo, vendar se je osem pilotov rešilo.

London, 19. avgusta s. (Reuter) Letalsko ministrstvo je objavilo jutraj nov komunikate, ki javlja, da je bilo po zadnjih podatkih večeraj nad Anglijo sestreljenih 140 nemških letal. Uradno cenijo, da je v večerajšnjih napadih sodelovalo skupno 600 nemških letal, tako da je odstotek nemških izgub v teku dosedanjih napadov večeraj največji.

Poročnice o večerajšnjih letalskih bitkah

London, 19. avgusta s. (Reuter) O večerajšnjih letalskih bitkah nad Anglijo poročajo nekaj podrobnosti. Nad Kentom je prišlo popoldne do velike letalske bitke. Angleži so sestrelili tri Messerschmitte, 2 Heinkela, in 5 Dornierov.

Popoldne so bombardirali Nemci več vojaških letališč. Med osebjem letališč je bilo nekaj žrtev.

Zvečer je bilo javljeno, da se blizu Londonu okoli 100 nemških bombnikov in lovcev. Zvečer četrt ure pa je bila formacija zopet na povratku proti jugu. Tu je prišlo do bitke z angleškimi lovci, katerim je uspelo nemško formacijo razpršiti. Nekaj časa pozneje se je nekaj nemških bombnikov vrnilo ter so izvedli več napadov na letališča. Protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo.

Skupina, ki se je pojavila snoči nad Temzo, je štela 70 nemških bombnikov. Proti nemškimi letalom je najprej stopilo v akcijo protiletalsko topništvo, nato pa so baterije utihnile, da dajo angleškim lovem priliko za nastop. Intervencionala je skupina Spitfireov, Nemški bombniki, so se tedaj takoj umaknili, prišlo pa je do bitke z lovskimi letali Messerschmitt 110 ki so spremljali bombnike. Najmanj 6 nemških letal je bilo ob tej priliki sestreljenih. Druga bitka se je razvila nad grofijo Surrey. Sestreljenih je bilo 6 nemških bombnikov in 5 lovskih letal.

London, 19. avgusta s. (Reuter) Preteklo noč je bila opažena zopet velika nemška letalska aktivnost nad Anglijo. Bomba so bile vržene na več okrožij. Uradna poročila o napadih še manjkajo.

Angleški pregled bitk v minulem tednu

London, 19. avgusta s. (Reuter) Letalski strokovnjak angleškega radia Oliver Stuart

podaja pregled letalskih bitk v preteklem tednu nad Anglijo. Opozarja predvsem, da je pričakovati v bližnjem času še mnogo intenzivnejših nemških napadov, pri čemer se utegne zgoditi, da bodo trpela tudi mesta. Zlasti pa je pričakovati napadov na ladje in luke. Velike nemške izgube v preteklem tednu so povzročile, da so konec tedna nemški napadi nekoliko pojevali. V 6 dneh preteklega tedna so izgubili Nemci nad Anglijo 4-krat več letal nego Angleži ter 16-krat več letalcev. Izguba v delovnih urah za nadomestilo sestreljenih letal je za nemška letala 10-krat večja nego za angleška.

Stuart pričakuje, da bodo nemška letala v primeru, da bi se napadi na vojaške objekte izkazali kot preiskantni, pričela z velike višine bombardirati tudi nevojaške objekte, zlasti pa bodo napadali skupno hišo. S tem bo sicer trpelo civilno prebivalstvo, toda Stuart opozarja, da vsak tak nepričakovani napad samo pomaga obrambi Anglije, ker je s tem odvrnjena škoda od vojaških objektov. Angleško prebivalstvo pa je tudi pripravljeno trpeti za končni uspeh v vojni.

Stuart pravi tudi, da se angleško letalstvo lahko nad Anglijo udeležuje mnogo bolj učinkovito nego nad Francijo. Predvsem razpolaga v Angliji letalstvo z najtočnejšimi informacijami in opazovanji, češar v Franciji ni bilo. Nadalje pa je moralo angleško letalstvo z bombnimi napadi na fronti v Franciji popravljati nalogo težkega topništva. Ta težka naloga je sedaj

Ameriška nota Nemčiji

Glede na objavo nemške protiblokade je Washington obvestil Berlin, da plove ameriška ladja z ameriškim državljanom v nevarnem pasu

Washington, 19. avgusta s. (Reuter) Ameriška vlada je poslala snoči nemški vladi noto, v kateri izraža pričakovanje, da nobena edina nemških obojencev sil ne bo napadla ameriške ladje »American Legion«, ki vozi ameriške begunce iz Evrope iz finske luke Pečenge v Zedinjene države. Ladja je odplula iz Pečenge v petek. Ameriška vlada tudi obvešča nemško vlado, da bo »American Legion« plula skozi ožino med Orknejskim in Šetlandskim otokom, ker je to zanje edina možna pot.

Zbudilo je pozornost, da je nemški radio večeraj ponovno posvaril ameriško vlado, naj ladja »American Legion« ne plove po tej poti, temveč mimo Islanda. Nemški radio je opozoril, da bo za primer, da bi se ladji pripetila nesreča, za to odgovorna ameriška vlada.

Berlin, 19. avgusta AA. DNB. Nevaren pas okoli britanskega otočja je določen zemljepisno kakor poroča DNB s pristojnega mesta, takole:

Od francoske atlantske obale na 47 stop.

padla ter je zato letalstvo občutno razbremenjeno. Tako se lahko sedaj angleški bombniki posvečajo bombardiranju vojaških objektov v Nemčiji in prav za to nalogo so bili angleški letalci posebej izvežebani ter so bili v to svrhu napravljeni tudi skrbni načrti.

Angleški bombniki nad zasedenim ozemljem

London, 19. avg. s. (Reuter). Letalsko ministrstvo javlja, da so angleški bombniki v soboto napadli pristanišče v Boulogne ob Kanalu. Vrženo so bile tri tone eksplozivnih in zažigalnih bomb. Angleška letala so izvedla napad posebejno s sedež drugemu v dve minutni presledki. Več bomb je zadelo glavni pomol. Večinoma pa so bombe padle med ladje in vodna letala v luki. Angleška letalska letala so krila napade ter so ugotovila, da je izbruhnilo več požarov v luki. Močna protiletalska obramba napada ni mogla preprečiti ter so se vsa angleška letala vrnila s teži poleta.

V noči od sobote na nedeljo so angleški bombniki napadli 26 nemških letališč v severni Franciji, Nizozemski in Belgiji. Prav tako so bile napadene tovarne sintetičnega goriva, municijske tovarne, letalska skladišča in železniške naprave v Nemčiji. Vsa angleška letala so se vrnila s teh poletov.

Japonska odobrava nemško blokado

Tokio, 19. avg. AA. (DNB). List »Hoši Šimbun« prinaša članek, v katerem pravi, da je Velika Britanija že v začetku vojne kršila mednarodno pomorsko pravo in da je zato popolno naravno, da je Nemčija napovedala popolno blokado Anglije. Tudi ostali japonski listi pišejo o blokadi in opozarjajo japonske ladje na nevarnosti, ki bi se jim izpostavile, če bi plule po angleških vodah.

30 min. severne širine in 2 stop. 4 min. zapadne dolžine do točke na 45 stop. severne širine in 5 stop. zapadne dolžine, pa do točke na 45 stop. severne širine in 20 stop. zapadne dolžine. Dalje do točke na 48 stop. severne širine in 20 stop. zapadne dolžine in do točke na 62 stop. severne širine in 3 stop. vzhodne dolžine. Od tukaj gre črta proti jugu do belgijske obale, od koder gre poleg belgijske in francoske obale do izhodne točke.

400 m prosto, gospodje: 1. Mihalet (Ilirija) 5:17,8, 2. Skarpa (Ilirija) 5:22,3, 3. Puljo (Jadran) 5:27,5, 4. Beloti (Jadran) 5:34,2. Zaradi slabega obrata je bil pa Mihalet diskvalificiran.

100 m prosto, dame: 1. Beara (J.) 1:14,8, 2. Finc (Il.) 1:15,4, 3. Keržan (Il.) 1:27,4, 4. Stepanović (J.) 1:33,5.

100 m hrbtno, gospodje: 1. Pelhan (Il.) 1:14,9, 2. Pestevšek (Il.) 1:16,4, 3. Bakasun (J.) 1:16,8, 4. Perfeta (J.) 1:17,2.

200 m prosto, dame: 1. Martin (Il.) 3:29,3, 2. Finc (Il.) 2:47,8, 3. Stepanović (J.) 3:44,2, 4. Ivančič (J.) 3:57,7.

100 m prosto, gospodje: 1. Pelhan (Il.) 1:02,2, 2. Petrone (J.) 1:02,3, 3. Scarpa (Il.) 1:04,3, 4. Tresić (J.) 1:05,3.

100 m hrbtno, dame: 1. Beara (J.) 1:29, 2. Finc (Il.) 1:31,2, 3. Bradač (Il.) 1:39,2, 4. Franceschi (J.) 1:47,3.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

200 m prsno, dame: 1. Poznjak (J.) 2:24,8, 2. Martin (Il.) 3:33, 3. Finc I. (Il.) 3:36,1, 4. Berbora (J.) 4:27. Točke: Ilirija 21, Jug 23.

100 m prosto, gospodje: 1. Žižek (J.) 4:55, 2. Milosavljević (J.) 5:10,8, 3. Mihalet (Il.) 5:24,4, 4. Močan (Il.) 5:33,2. Točke: Jug 8, Ilirija 3.

100 m prosto, dame: 1. Finc D. (I.) 1:15,2, 2. Keržan (Il.) 1:19,6, 3. Petrović (J.) 1:21, 4. Bartulić (J.) 1:26,6. Točke: Ilirija 11, Jug 11.

100 m hrtno: 1. Ciganović Luka (J.) 1:12,6, 2. Pelhan (I.) 1:13,7, 3. Pestevšek (I.) 1:17,2, 4. Ciganović III. (J.) 1:18,6. Točke: Ilirija 16, Jug 17.

na Maroltova. Peljala se je s kolesom po opravkih, naenkrat ji je izza vogala privozil v diru nasproti motociklist, ki jo je podrl. Maroltova je obležala nezavestna in so jo reševali prepejeli v bolnico. V bolnici, kjer se je kmalu osvestila, so ugotovili, da ima poškodbo na glavi. Triletni pesnistkov stekel Milan Štupar iz Bukovice pri Vodenah se je večeraj igral s drugimi otroci doma okrog vrtja. Vitej pa je malega nenadoma zagrabil za stopalo des

"Kuga Naroda"
na ulica šte. 5

Veliko povpraševanje po naših čipkah

a izvoz ovirajo razne težave — Za več sto tisoč din naših ročnih del na dunajskem velesejmu

Ljubljana, 19. avgusta. Marsikdo se pri nas še vedno ne zaveda, čeprav se prištevajo med tako zbrane gospodarske ljudi, da spadajo izdelki naših domačih obrti, predvsem naše priznane klekljane čipke, med pomembno izvozno blago in ne služijo morda le kot razstavno gradivo na neznanih razstavah ženskih društev. Toda, četudi bi izvoz ročnih del ne prinašal milijonskih vsot, bi morali upoštevati, da se pri nas preživlja z ročnimi deli tisoče marljivih delavk v pasivnih krajih, kjer je vedno trda za službo. Vendar pri nas mnogi gledajo na ročna dela zgolj kot na izdelek, ki zasluži pozornost po svoji estetski strani, ne pa tudi po gospodarski. Vsaj tako bi človek sodil, ko

Ravnatelj Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt g. Božo Ratič

sprevidi, kako malo razumevanja kažejo razne ustanove za pospeševanje za domače ženske obrti. Tudi javnost še vedno ne zna pravilno presoditi, kako velikega gospodarskega pomena so ročna dela in kako velik pomen imajo lahko imela, če bi prodajne organizacije ne ovirale toliko nerazumljivih ovir.

NASE ČIPKE SO PRODAJALI PO VSEM SVETU

Naša ročna dela, slovenska kakor tudi dalmatinska in hrvaška, so bila znana že pred vojno skoraj v vseh naprednejših državah. Lahko bi celo rekli, da smo jih izvažali po vsem svetu. Morda tega zdaj v nekaterih naših ustanovah ne vedo in mislijo, ko se govori o potrebi pospeševanja naših domačih obrti, da hočejo le prijetelj naše folklorne uveljaviti svoje muhe. Pred vojno je imel Dunaj stalne številne zveze z našimi kraji, kjer so razvite ženske domače obrti. Dunajski zavod je imel po naših krajih dobro organizacijo čipkarskih šol, pa tudi dobro prodajno organizacijo. Vedeti morate, da je imel ta zavod na Dunaju veliko prodajalno s čipkami, a razen tega svoje podružnice med drugimi kraji celo v Parizu in New Yorku. Izdelke rok slovenskih žen so prodajali kot posebno cenjeno blago z velikim uspehom prav take v Parizu kakor na Dunaju in v New Yorku.

TUDI ZDAJ NASI IZDELKI SLOVE

Morda bi kdo ugovarjal, češ, to je bilo pred vojno in zdaj so se časi spremenili ter po ročnih delih ni več takšnega povpraševanja. Morali bi mu odgovoriti, da ne pozna razmer ter da je dovolj žalostno, če ne ve, kako velik uspeh so dosegla naša ročna dela na nešteti velesejmi in svetovnih razstavah po svetu. Ne le, da so naše izdelke priznali kot odlične, ki jih je treba uvrščati v isto vrsto z bruselskimi čipkami in drugimi izdelki enakega svetovnega slovesa, temveč je bilo vselej tudi temu primerno povpraševanje po naših izdelkih.

SADOVI DELA DOLGIH LET

Ti uspehi pa niso bili doseženi tako lahko. Po prevratu so bile vse zveze med našimi kraji, kjer je razvito čipkarstvo, in svetom pretirane. Razumljivo je, da ni bilo več čipkarskih šol, ki jih je ustanavljala dunajski zavod. Začeti je bilo treba vse organizatorno delo od začetka. Ustanovljen je bil Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani. Naloge tega zavoda so velike in še tem težje, ker je prepuščen skoraj povsem sam sebi; zavod ne vodi le strokovnih šol in tečajev za izpopolnitev strokovnega znanja ženskega osebja v mestu in podeželskih krajih, temveč organizira tudi prodajo ročnih del in vodi propagando za naše izdelke z razstavami v tujini. Pri tem je treba upoštevati, da je zavod v tesni zvezi z organizacijami ženskih domačih obrti v drugih pokrajinskih državah, v Dalmaciji in na Hrvaškem, da je z njimi skupno prirejal razstave, da je, da je ustvaril podlago za čipkarsko šolo v Lepoglavi, podpiral delo zagrebske trgovske zbornice pri organizaciji doma-

čih obrti itd. Vse to delo bi naj opravljal pogosto en sam človek. Ali bi smel kdo zahtevati od zavoda, naj bi v razmerah, v kakršnih se razvija, ko nima niti dostojnih prostorov za šolo, prodajalno in upravo v Ljubljani — organizira širokotežno prodajno organizacijo in uvede organizirano produkcijo kot centralna ustanova za nakup in prodajo ročnih del? Toda na zavod marsikje sploh radi pozabljajo, kakor da ga ni in se ne vprašujejo mnogo, kaj bi bilo treba storiti.

TEŽAVE Z RAZSTAVLJANJEM

V TUJINI

Pogosto celo zavod težko doseže, da sme razstaviti svoje izdelke na razstavah in velesejmi v tujini. Tako so n. pr. namestili že večkrat razstaviti ročna dela prejšnje čase na velesejmi na Dunaju in v Leipzigu. Šele zadnjih pet let je zavod lahko sodeloval na lipkem velesejmu. Na spomladnem velesejmu se je zavod zopet zelo posrečeno uveljavil in razširil je zelo trgovske zveze. Pokazalo se je, da je izredno zanimanje za naše ročne izdelke. O tem tudi priča zelo bogata zavodova korespondenca s številnimi nemškimi tiskalniki, ki bi želele kupiti celo mnogo več blaga, kakor jim ga lahko nudimo.

IZVOZ MORA BITI DOVOLJEN

Najbrž bi kdo mislil, da je zadeva povsem preprosta: če v inozemstvu žele naše izdelke, jih kratko malo pošljemo, zadovoljni, da se nam je posrečilo skleniti kupčijo. Ko bi bilo tako, bi zavod lahko preskrbel našim čipkaricam naročil, kolikor bi jih mogle sprejeti. Zlasti zdaj je posebno dobra konjunktura za naša ročna dela, kar je treba v neki meri pripisovati, da je prišlo do zastaja v Belgiji zaradi vojne, a predvsem si je naše blago pridobilo sloves, da mu ne morejo konkurirati drugi izdelki. Toda z izvozom so velike težave. Izvoz sleherne, še tako male čipke, mora biti dovoljen. Ko odpošiljajo čipke, mora biti ugotovljeno pri gramu natančno, koliko tehta izvoženo blago in v računih morajo biti navedeni vsi izdelki posebej. Izvoz morajo dovoliti pristojne državne ustanove in treba se je obracati na trgovskega ministra, na Narodno banko in preden so opravljene vse formalnosti, se lahko zgodi, da se razstava v tujini, kjer bi naj bilo blago razstavljeno, že začne. Treba je prositi, dokazovati, kako silno potrebno bi bilo razstaviti izdelke, posredovati, da bi bila prečnjena rešena, a ko je končno doseženo dovoljenje — kontingent je točno določen — je treba opraviti še mnogo administrativnega dela v zvezi z odpošiljanjem, carino itd.

bilo sloves, da mu ne morejo konkurirati drugi izdelki. Toda z izvozom so velike težave. Izvoz sleherne, še tako male čipke, mora biti dovoljen. Ko odpošiljajo čipke, mora biti ugotovljeno pri gramu natančno, koliko tehta izvoženo blago in v računih morajo biti navedeni vsi izdelki posebej. Izvoz morajo dovoliti pristojne državne ustanove in treba se je obracati na trgovskega ministra, na Narodno banko in preden so opravljene vse formalnosti, se lahko zgodi, da se razstava v tujini, kjer bi naj bilo blago razstavljeno, že začne. Treba je prositi, dokazovati, kako silno potrebno bi bilo razstaviti izdelke, posredovati, da bi bila prečnjena rešena, a ko je končno doseženo dovoljenje — kontingent je točno določen — je treba opraviti še mnogo administrativnega dela v zvezi z odpošiljanjem, carino itd.

UDELEŽBA NA DUNAJSKEM VELESEJMU

Prav zdaj hite v zavodu z odpremo ročnih del na dunajski velesejmu. Razstavljeno bo za več sto tisoč izdelkov, ki so — lahko bi rekli — že skoraj prodani, saj mnogi kupci čakajo na blago, ki bi ga kupili že spomladi, če bi jim mogli z njim postreči. Vse blago, ki ga pošljejo na razstavo, bo prodano. Ni torej nobenega rizika in človek bi pričakoval, da bodo vse pristojne ustanove udeležbo na takšnih razstavah vsestransko podpirale.

Lahko bi našli celo vrsto težav, ki ovirajo razvoj delavnosti naših domačih obrti. Toda, ali to kaj zaleže? Tako je bilo n. pr. že večkrat javno naglašeno, kako je ovirano in celo ogroženo naše čipkarstvo, ker primanjkuje lanenega sukanca, ki ga moramo uvažati, a ga ne dobimo dovolj. Naša država izvažala lan in za kom-

penzacijo bi Nemčija lahko dala dovolj sukanca, če bi to zadevo znali urediti. Ni se pa še vedno nič spremenilo. Kdo bi se zanimal za čipkarstvo... Pri vsem tem se torej ne sme čuditi, zakaj ne moremo postreči z našimi ročnimi deli številnim inozemskim tiskaricam, čeprav čaka mnogo marljivih rok v naših revnih vaseh dela.

Šolstvo v Besarabiji

Moskva, 16. avgusta. V Besarabiji so uvedli sovjetski sistem šol. Izboljšanje bodo samo tri vrste šol in sicer osnovne, nižje srednje šole in celotne srednje šole. Otvorjenih bo 1739 novih šol.

Zanimiva gasilska vaja

na Primskem pri Kranju — Sodelovali je mnogo gasilskih čet iz kranjskega okrožja

Kranj, 18. avgusta. Danes se je vršila na Primskem pri Kranju velika vajo vojnogasilskih formacij s sodelovanjem samaritanov in čet iz številnih gasilskih čet iz okolice. Tovrstna vaja, ki je prva te vrste v našem okrožju, je z ozirom na čase v katerih živimo potrebna kakor vse druge priprave, ki naj bi nas obvarovale pred eventualnim napadom sovražnika. Danes nam je znana kruta resnica, da moderna vojna ne priznane nič manj zaledij kot fronti. Naši gasilci so si svesti nalog, ki jih čakajo ob takih prilikah in po zadnji gasilski vaji na tovarniških objektih tvr. Zabret & Ko. v Britovju sklenili, da se v čim bližje izvežbanje vojnogasilskih oddelkov prireja vajo za službo v pasivni obrambi zaledja pred zračnimi napadi. Kakor so različni učinki bombnega napada tako različna mora biti tudi obramba. Požar ranjenci ruševine so delo bombnega napada a vsemu temu je treba odobiti. Požar se ne sme razširiti na sosedne objekte ranjence je treba rešiti a za vse to je treba izvežbanih ljudi gasilcev samaritanov, obveščevalcev rešilne ekipe itd.

Težko si mislimo kako grozno sliko bi nam nudil kraj po težkem bombnem napadu, toda še strašnejše bi bilo da ne bi nihče pritekel prizadetim na pomoč. Z

prva vaja naših gasilcev samaritanov in drugih ekipo na nam je pokazala, da se lahko zanesemo na njih pomoč. Vse čete so z izredno disciplino in poštenostjo izvršile svoje delo. Med njimi ni bilo izjeme, pa naj bi bila to izborna tehnična opremljena gasilska četa iz Kranja ali pa vaška četa, ki je prihajala na vajo z vozom s konjsko vprego.

Vsa vaja se je delila na dva dela. Prvi del vaje je imel nalogo izvršiti dela neposredno po zračnem napadu, ki je bil namenjen Kranju oziroma železniškemu križišču, tovarnam, elektrarnam, vodovodu, mostovom itd. Bombe so zersile cili, vendar so močno prizadele vas Primskovo, ki leži v bližini objektov, ki jim je bil napad namenjen. V zraku vidimo dve letali, hrup motorjev vznemirja občinstvo in že je letalo švignilo tik nad našimi glavami za vas. S cerkvenega stolpa visi rdeča zastava v znak napada, z dvorčja se pišne valiti dim in kaže, da so bombe poškodile in povzročile požare. Ker je bilo število izbruhov bomb izredno veliko, so požari izbruhli na 21 mestih. Vnelo se je tudi župnišče, požar preti tudi cerkvi noviška se je tudi hiša katere klet je služila stanovalcem za zaklonišče. Nevarnost je, da požar ne uniči celotne vasi.

Toda ni se povsem uničilo bučanje letal, ki so izvršila svoje delo in se oddaljujejo, že so pritekle gasilske čete, ki so bile takoj po domačem gasilskem naraščaju odpravljene na požarna mesta. V najkrajšem času so že vodni curki oblivali strehe hiš, ki k sreči niso gorele in bile razdejane od sovražnikovih bomb. Agilni primskovski naraščaji je z vso resnostjo in hitro obveščal posamezne ekipe o prizadetih mestih in že je bil pri namišljeno porušenem objektu oddelek za odkopavanje ruševin iz Kranja, a za njim je prihitel prav tako oddelek reševalcev s samaritanami z dr. De Glerio na čelu. Pod njegovim vodstvom so reševalci izvršili vse potrebno z ranjenci in jih prepeljali v sasilno bolnico, ki je bila nameščena in z vsem potrebnim opremljena v ljudski šoli na Primskem. V obzir je bilo treba vzeti tudi nesreče, ki se lahko pripetijo gasilcem, tudi tem je treba nuditi prvo pomoč. Vodstvo je seveda računalo na to možnost in stražniški reševalci so bili takoj po sprejemu obvestila, da sta dva gasilca pri gašenju dobila hude opekline, na mestu in ju prepeljali v improvizirano bolnico.

Po krajšem odmoru se je pričel drugi del vaje, ki je obsegal predvsem vaje v reševanju ponesrečenec, tako gasilcev kakor civilnega prebivalstva. V akcijo sta stopila zopet reševalna avtomobila gasilskih čet iz Kranja in Strazišča, vsa pomoč pa so nudile ponesrečenec samaritanke s Primskovega in tečajnice iz Kranja pod vodstvom zdravnika g. dr. De Gleria, ki je imel nadzorstvo tudi nad improvizirano klinico.

S temi zadnjimi reševalnimi in samaritanjskimi deli je bila prva vaja vojnogasilskih čet zaključena in v vzornem redu so odhajale številne gasilske čete na svoje domove z zavestjo, da so zopet prispevale k svoji izvežbanosti v službi bližnjega. Težko je laiku presoditi, če je vaja vojnogasilskih formacij na Primskem pokazala, da so naše čete v vsakem pogledu kos nalogam, ki jih čakajo. Eno pa je gotovo, da se prav s temi vajami hoče doseči najpopolnejše izvežbanje oddelkov, ki pridejo v poštev v pasivni obrambi pred letalskimi napadi.

Res je, da ni mogoče zahtevati od organizatorjev vaje vojnogasilskih čet odnošno od predsednika kranjske čete g. Rici Mayrja, ki je veliko storil, da je vaja bila do potankosti proučena, da bi se tudi občinstvo obvestilo v važnosti vaje in ga po zvočniku obveščalo o vseh podrobnostih vaje tako, da bi z lahkoto sledilo poteku vaje, kar bi bilo vsekakor koristno. V nasprotnem primeru pa bi bilo potrebno, da bi oblastva izdala potrebna navodila, kako naj se občinstvo zadrži ob takih napadih. Upoštevati je namreč treba, da bo reševalna služba le takrat popolna, če bo lahko sodelovala z najširšim prebivalstvom, ne pa, da bi jo z brezglavostjo, ki ob napadih ni redka, celo oviralo.

Vodničkove družbe! Postani in ostani član

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Po kratki, mučni bolezní me je za vedno zapustil moi gospodar, gospod

DOLŽAN MIHAEL
POSESTNIK IN PREVOZNIK

17. t. m., ob 11. uri.

Pogreb bo v ponedeljek, 19. t. m., ob 2. uri pop. iz hiše žalosti Borutova ul. 10 k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. avgusta 1940.

Žalujocha PEPA ABUNAR.

Daniel Lesceur

Krinka ljubezni

Roman

— Vi... — je dejal Escaldas mračno, — vi ste zreli za večala. Morali bi se paziti pred vašimi naklepi. Kdo ve, da-li vas ni vpregel satan, ki ste mu klečeli za službo. Ta mož je zmogel vsega. In v vaši osebi je našel zanesljivo orodje. Prav nič bi ne bil presenečen, če bi prišel nastavit mi pasti.

— Je-li mogoče, — je vzkliznil drugi s tem strašnejšo veselostjo, ker je bila iskrena. — Tristo vragov! — Glej no, glej... mar vam ga ne prinašam vkleknjenega na rokah in nogah — vašega Valcora? In jaz sam, mar nisem izročil na milost in nemilost? Vse veste o meni... moje ime... — Vaše ime... vsaj dve. — Samo na teh je vaše ležanje. Lahko bi me dali aretirati še noč, če bi se vam le zahotel. — Ho, ho! — Nikar se ne delajte lisjaka, sicer pa na to niti ne mislite. V krempljih policijskih agentov bi tajil

vse, kar sem vam priznal, če mi pa pridete s pametnimi predlogi, se utegnava sporazumeti.

Escaldas je premišljal, zroč nepremično na ta obraz. Sledovce zločinca nagnjenja in burne strasti je prinašala Mome Cervelas mnogo srečnih ali nesrečnih rivalin.

— Čujmo, kakšno stališče zavzamemo? — je povzel Arthur Sornieres znova besedo. Kaj mi predlagate?

— Osebnost vam ne morem predložiti ničesar, — je odgovoril Escaldas. Storit ne morem tega iz tehtnega razloga, ker ne premorem niti belica.

Po teh besedah se je sam zgovorno ozrl po skromno opremljeni sobi. Njegov pogled je spremljala še zgovornejša kretanja.

Apashev pogled mu je sledil. Prvi hip Sornieres ni kazal posebnega zanimanja za to, kar je videl. Kar se je pa njegov pogled skrivaj dotaknil stene nad posteljo in se ustavil tam, kjer je mola iz zidu zelen kavelj. Sornieres je zadržal. Potlej se je pa ozrl na Escaldas in dejal z osornim glasom:

— Nikar si ne prizadevajte preslepiti me s temi ovinki, ko vas vprašujem, vaj mi predlagate! Ne obračam se k siromaku, kakršen ste. Govorim o vaši stranki, o vaših plemičih in knezih, o vseh tistih, ki bodo delili kolač, ko bo Valcor šival copate iz klobučevine ali gojil državno sočivje na robiji.

— Razumem dobro, — je dejal Bolivijec, — toda treba se je dogovoriti z njimi.

— Glejte, da boste videli in naj ne traja to dolgo. Mudi se mi namreč, — je pripomnil krasni rde-

lasec. Spodnjo čeljust je potisnil naprej in s tem je postal njegov obraz še posebej divji.

— Nocoj zagledam svojega najvažnejšega zaveznika, — je razmišljal Escaldas glasno, označujoč tako Gilberta de Villigena, ki bi ga bil ta našlov čudno prestrašil. — Mudi se nama prav tako kakor se mora vam. Ali hočete jutri zopet priti?

— Vrniti se... sem? — je vprašal Sornieres in nalašč se je delal nezaupljivega.

— Zakaj pa ne?

— Ali veste, kaj tvegam? Valcor je mož, ki je zmogel zadržati lastno zasebno policijo, če izve, da prihajam k vam...

— Ali hočete, da bi se sestajala kje drugje?

— Oh, — je odgovoril apashev. — Končno ima človek mir v vašem gnezdu. Glavno je, da me tu ne zavohajo. Ne povejte torej nikomur, niti svojemu slovečemu princu, da sem bil tu in da še pridem.

— Kakor hočete... To na stvari ničesar ne izpreminja.

— Počakaj! — je zaklical ljubček Mome Cervelas, kakor da mu je nenadoma šinila v glavo nova misel, — domenim se za sestanek z vašo sosedo Rosalindo. To bo alibi.

Escaldas se je držal za treh od smeha. Tako lokava se mu je zdela ta misel.

— Dogovorita se za sestanek in sestaneta se preden pridete k meni, — mu je svetoval z grobim humorjem. — Njeni čari vam zmešajo glavo. Potem ne boste imeli dovolj moči, da bi me premagali.

— Ne verjemi tega, stari lisjak, — je dejal Sornieres, ko je hitel po hodniku, kjer je uhajal skozi spranje v vratih duha po cenenih parfumi.

Komaj je ostal sam, je odhitel Escaldas k Gilbertu. Ni pomislil na to, da je nedelja, in sicer ena prvih pomladnih, dan konjskih dirk. Kako naj bi Bolivijec spoznal prazničen dan ali pomlad? On ni poznal nobenega počitka, ta mož dela in brezdelja, ta prisklednik družbe, ki ni poznal nobenega reda, niti točnosti v delu. Kar se pa tiče pomladi, je treba priznati, da se je v vlažni megli nalival in pod ostrim vetrom pariškega aprila oblajal kaj čudno v zimsko obleko.

— Gospoda princa ni doma, — je dejal Escaldasu dostojanstveno vratar, ki se je zdel nekega dne preteklega leta ubogi Bertrandi tako čestitljiv.

— Vstopim in napišem mu nekaj vrst.

— To je brez pomena, njegovega služabnika ni doma.

— Recite, da pridem zopet drevi in da gre za nekaj izredno važnega. Prosite gospoda princa, naj počaka.

— Gospod je lahko brez skrbi. Naročilo bo izpolnjeno.

Če naročilo ni bilo izpolnjeno, ni mogel Escaldas obsoditi za to vratarja, kateremu ni bilo mogoče ničesar očitati. Princ de Villigen se tistega večera ni vrnil domov in ko se je Escaldas, da je bil še dvakrat zamen prišel, končno prepričal, da se mladi gospod ni vrnil domov, kar mu je potrdil tudi potrti stari služabnik, se je spomnil na navade princa de Villigena.

Veliko povpraševanje po naših čipkah

a izvoz ovirajo razne težave — Za več sto tisoč din naših ročnih del na dunaj-skem velesejmu

Ljubljana, 19. avgusta
Marsiko se pri nas še vedno ne zaveša, čeprav se prištevajo med tako zbrane gospo-darske ljudi, da spadajo izdelki naših do-mačih obrti, predvsem naše priznane kle-kijane čipke, med pomembno izvozno bla-go in ne služijo morda le kot razstavno gradivo na neznanih razstavah ženskih dru-štev. Toda, četudi bi izvoz ročnih del ne prinašal milijonskih vsot, bi morali upo-števati, da se pri nas preživlja z ročnimi deli tisoče marljivih delavk v pasivnih kra-jih, kjer je vedno trda za zaslužek. Ven-dar pri nas mnogi gledajo na ročna dela zgolj kot na izdelek, ki zasluži pozornost po svoji estetski strani, ne pa tudi po go-spodarski. Vsaj tako bi človek sodil, ko

čih obrti itd. Vse to delo bi naj opravljal pogosto en sam človek. Ali bi smel kdo zahtevati od zavoda, naj bi v razmerah, v kakršnih se razvija, ko nima niti dostoj-nih prostorov za šolo, prodajalno in upra-vo v Ljubljani — organizira širokopotez-no prodajno organizacijo in uvede organi-zirano produkcijo kot centralna ustanova za nakup in prodajo ročnih del? Toda na zavod marsikje sploh radi pozabljajo, ka-kor da ga ni in se ne vprašujejo mnogo, kaj bi bilo treba storiti.

TEŽAVE Z RAZSTAVLJANJEM V TUJINI

Pogosto celo zavod težko doseže, da sme razstaviti svoje izdelke na razstavah in velesejmi v tujini. Tako so n. pr. name-ravali že večkrat razstaviti ročna dela prejšnje čase na velesejmi na Dunaju in v Leipzigu. Šele zadnjih pet let je zavod lahko sodeloval na lipškem velesejmu. Na spomladnem velesejmu se je zavod zopet zelo posrečeno uveljavil in razširil je zelo trgovske zveze. Pokazalo se je, da je iz-redno zanimanje za naše ročne izdelke. O tem tudi priča zelo bogata zavodova ko-respondenca s številnimi nemškimi tvr-dkami, ki bi želele kupiti celo mnogo več blaga, kakor jim ga lahko nudimo.

IZVOZ MORA BITI DOVOLJEN

Najbrž bi kdo mislil, da je zadeva po-vsem preprosta: če v inozemstvu žele na-še izdelke, jih kratko malo pošljemo, zadovoljni, da se nam je posrečilo skieniti kupčijo. Ko bi bilo tako, bi zavod lahko preskrbel našim čipkaricam naročil, kolik-orko jih bi jih mogle sprejeti. Zlasti zdaj je po-sebno dobra konjunktura za naša ročna dela, kar je treba v neki meri pripisovati, da je prišlo do zastoja v Belgiji zaradi vojne, a predvsem si je naše blago prid-o-

bilo sloves, da mu ne morejo konkurirati drugi izdelki. Toda z izvozom so velike te-žave. Izvoz sleherne, še tako male čipke, mora biti dovoljen. Ko odpošiljajo čpke, v inozemstvo, mora biti ugotovljeno pri gramu natančno, koliko tehta izvoženo blago in v računih morajo biti navedeni vsi izdelki posebej. Izvoz morajo dovoliti pristojne državne ustanove in treba se je obračati na trgovskega ministra, na Na-rodno banko in preden so opravljene vse formalnosti, se lahko zgodi, da se razsta-va v tujini, kjer bi naj bilo blago razstav-ljeno, že začne. Treba je prebrati, dokazo-vati, kako silno potrebno bi bilo razstaviti izdelke, posredovati, da bi bila prčanja re-šena, a ko je končno doseženo dovoljenje — kontingent je točno določen — je tre-ba opraviti še mnogo administrativnega dela v zvezi z odpošiljavo, carino itd.

UDELEŽBA NA DUNAJSKEM VELESEJMU

Prav zdaj hite v zavodu z odpremo ro-čnih del na dunajski velesejmu. Razstavje-no bo za več sto tisoč izdelkov, ki so — lahko bi rekli — že skoraj prodani, saj mnogi kupci čakajo na blago, ki bi ga ku-pili že spomladi, če bi jim mogli z njim postreči. Vse blago, ki ga pošljejo na raz-stavo, bo prodano. Ni torej nobenega rizi-ka in človek bi pričakoval, da bodo vse pristojne ustanove udeležbo na takšnih razstavah vsestransko podpirale.

Lahko bi našli celo vrsto težav, ki ovir-ajo razvoj delavnosti naših domačih obr-ti. Toda, ali to kaj zaleže? Tako je bilo n. pr. že večkrat javno naglašeno, kako je ovirano in celo ogroženo naše čipkar-stvo, ker primanjkuje lanenega sukanca, ki ga moramo uvažati, a ga ne dobimo dovolj. Naša država izvaža lan in za kom-

penzacijo bi Nemčija lahko dala dovolj sukanca, če bi to zadevo znali urediti. Ni se pa še vedno nič spremenilo. Kdo bi se zanimal za čipkarstvo... Pri vsem tem se torej ne smete čuditi, zakaj ne moremo postreči z našimi ročnimi deli številnim inozemskim tiskarjem, čeprav čaka mnogo marljivih rok v naših revnih vaseh dela.

Šolstvo v Besarabiji

Moskva, 16. avgusta e V Besarabiji so uvedli sovjetski sistem šol. Izboljšajo bodo samo tri vrste šol in sicer osnovne, nižje srednje šole in celotne srednje šole. Otvor-jenih bo 1739 novih šol

Zanimiva gasilska vaja

na Primskem pri Kranju — Sodelovalo je mnogo gasilskih čet iz kranjskega okrožja

Kranj, 18. avgusta
Danes se je vršila na Primskem pri Kranju velika vajo vojnega gasilstva s sode-lovanjem samaritanskih oddelkov in številnih gasilskih čet iz okolice. Tovrstna vaja, ki je prva te vrste v našem okrožju, je z ozirom na čase v katerih živimo potrebna kakor vse druge priprave, ki naj bi nas obvarovale pred eventualnim napadom sovražnika. Danes nam je znana kruta resnica, da moderna vojna ne pri-zanese nič manj zalediu kot fronti. Naši gasilci so si svesti nalog, ki jih čakajo ob takih prilikah in po zadnji gasilski vaji na tovarniških objektih tvr. Zabret & Ko. v Britofu sklenili, da se v čimboljše iz-vežbanje vojnega gasilstva oddelkov prire-ja vajo za službo v pasivni obrambi zale-dia pred zračnimi napadi. Kakor so razli-čni učinki bombnega napada tako različna mora biti tudi obramba. Požar, ranjenci ruševine so delo bombnega napada a vsemu temu je treba odpravi. Požar se ne sme razširiti na sosedne objekte ranjence je treba rešiti a za vse to je treba izvežbanih ljudi gasilcev samaritancev. obveščevalcev rešilne ekipe itd.

Težko si mislimo kako grozno sliko bi nam nudil kraj po težkem bombnem na-padu, toda še strašnejše bi bilo, da ne bi nihče pritekel prizadetim na pomoč. Ze

prva vaja naših gasilcev, samaritancev in drugih ekip pa nam je pokazala, da se lahko zanesemo na njih pomoč. Vse čete so z izredno disciplino in poštvalnostjo izvršile svoje delo. Med njimi ni bilo iz-jeme, pa naj bi bila to izborna tehnično opremljena gasilska četa iz Kranja ali pa vaška četa, ki je prihitela na vajo z vozom s konjsko vprego.

Vsa vaja se je delila na dva dela. Prvi del vaje je imel nalogo izvršiti dela ne-posredno po zračnem napadu, ki je bil namenjen Kranju oziroma železniškemu križišču, tovarnam, elektrarnam, vodovo-du, mostovom itd. Bombe so zaresile cili, vendar so močno prizadele vas Primskovo, ki leži v bližini objektov, ki jim je bil napad namenjen. V zraku vidimo dve leta-li, hrup motorjev vznemirja občinstvo in že je letalo svignilo tik nad našimi glavami za vas. S cerkvenega stolpa visi rdeča za-stava in znak napada, z dvorščak se prične valiti dim in kaže, da so bombe pogodile in povzročile požare. Ker je bilo število vžgalnih bomb izredno veliko, so požari izbruhnili na 21 mestih. Vnelo se je tudi župnišče, požar preti tudi cerkvi, porušila se je tudi hiša katere klet je služila sta-novalcem za zaklonišče. Nevarnost je, da požar ne uniči celotne vasi.

Toda ni še povsem umolknilo bučanje letal, ki so izvršila svoje delo in se od-aljujejo, že so prihiteli gasilске čete, ki so bile takoj po domačem gasilskem na-raščaju odpravljene na požarna mesta. V najkrajšem času so že vodni curki obilavili strehe hiš, ki k sreči niso gorele in bile razdejane od sovražnikovih bomb. Agilni primskovski naraščaj je z vso resnostjo in hitro obveščal posamezne ekipe o pri-zadetih mestih in že je bil pri namišljeni porušeni objektu oddelke za odkopava-nje ruševin iz Kranja, a za njim je pri-hitel prav tako oddelke reševalcev s samari-tankami z dr. de Glerio na čelu. Pod nje-govim vodstvom so reševalci izvršili vse potrebno z ranjenci in jih prepeljali v za-silno bolnico, ki je bila nameščena in z vsem potrebnim opremljena v ljudski šoli na Primskem. V obzir je bilo treba vzeti tudi nesreče, ki se lahko pripetijo gasilcem, tudi tem je treba nuditi prvo pomoč. Vod-stvo je seveda računalo na to možnost in stražiški reševalci so bili takoj po sprej-mu obvestila, da sta dva gasilca pri ga-senju dobila hude opekline, na mestu in ju prepeljali v improvizirano bolnico.

Po krajšem odmoru se je pričel drugi del vaje, ki je obsegal predvsem vaje v reševanju ponesrečenec, tako gasilcev ka-kor civilnega prebivalstva. V akcijo sta stopila zopet reševalna avtomobila gasil-skih čet iz Kranja in Strazišča, vso pomoč pa so nudile ponesrečenec samarijanke s Primskovega in tečajnice iz Kranja pod vodstvom zdravnika g. dr. de Gleria, ki je imel nadzorstvo tudi nad improvizirano klinico.

S temi zadnjimi reševalnimi in samari-tanskimi deli je bila prva vaja vojnega gasil-skih čet zaključena in v vzornem redu so odhajale številne gasilske čete na svoje domove z zavestjo, da so zopet prispevale k svoji izvežbanosti v službi bližnjega. Težko je laiku presoditi, če je vaja vojnega gasilskih formacij na Primskem poka-zala, da so naše čete v vsakem pogledu kos nalogam, ki jih čakajo. Eno pa je go-tovo, da se prav s temi vajami hoče doseči najpopolnejše izvežbanje oddelkov, ki pri-dejo v poštev v pasivni obrambi pred letal-skimi napadi.

Res je, da ni mogoče zahtevati od orga-nizatorjev vaje vojnega gasilstva formacij od-nosno od predsednika kranjske čete g. Rici Mayrja, ki je veliko storil, da je vaja bila do potankosti proučena, da bi se tudi ob-činstvo obvestilo v važnosti vaje in ga po-zvočniku obveščalo o vseh podrobnostih va-je tako, da bi jo z lahkoto sledilo poteku vaje, kar bi bilo vsekakor koristno. V nasprotnem primeru pa bi bilo potrebno, da bi oblastva izdala potrebna navodila, kako naj se občinstvo zdrži ob takih na-padih. Upoštevati je namreč treba, da bo reševalna služba le takrat popolna, če bo lahko sodelovala z najširšim prebivalstvom, ne pa, da bi jo z brezglavostjo, ki ob napadih ni redka, celo oviralo.

Vodnikove družbe!
Postani in ostani član

Ravnatelj Državnega osrednjega zavoda za ženske domače obrti g. Božo Račič

sprevidi, kako malo razumevanja kažejo naše ustanove za pospeševanje za doma-če ženske obrti. Tudi javnost še vedno ne zna pravilno presoditi, kako velikega go-spodarskega pomena so ročna dela in ka-kov velik pomen bi lahko imela, če bi pro-dajne organizacije ne oviralo toliko nera-zumljivih ovir.

NASE ČIPKE SO PRODAJALI PO VSEM SVETU

Naša ročna dela, slovenska kakor tudi dalmatinska in hrvaška, so bila znana že pred vojno skoraj v vseh naprednejših dr-žavah. Lahko bi celo rekli, da smo jih iz-važali po vsem svetu. Morda tega zdaj v nekaterih naših ustanovah ne vedo in mi-slijo, ko se govori o potrebi pospeševanja naših domačih obrti, da hočejo le prija-telji naše folklorne uveljaviti svoje muhe. Pred vojno je imel Dunaj stalne številne zveze z našimi kraji, kjer so razvite žen-ske domače obrti. Dunajski zavod je imel po naših krajih dobro organizacijo čip-karskih šol, pa tudi dobro prodajno orga-nizacijo. Vedeti morate, da je imel ta za-vod na Dunaju veliko prodajalno s čipka-mi, a razen tega svoje podružnice med drugimi kraji celo v Parizu in New Yorku. Izdelke rok slovenskih žen so prodaja-li kot posebno cenjeno blago z velikim uspehom prav tako v Parizu kakor na Du-naju in v New Yorku.

TUDI ZDAJ NASI IZDELKI SLOVE

Morda bi kdo ugovarjal, češ, to je bilo pred vojno in zdaj so se časi spremenili ter po ročnih delih ni več takšnega pov-praševanja. Morali bi mu odgovoriti, da ne pozna razmer ter da je dovolj žalostno, če ne ve, kako velik uspeh so dosegla na-ša ročna dela na nešteti velesejmi in svetovnih razstavah po svetu. Ne le, da so naše izdelke priznali kot odlične, ki jih je treba uvrščati v isto vrsto z bruselski-mi čipkami in drugimi izdelki enakega svetovnega slovesa, temveč je bilo vselej tudi temu primerno povpraševanje po naših izdelkih.

SADOVI DELA DOLGIH LET

Ti uspehi pa niso bili doseženi tako la-hko. Po prevratu so bile vse zveze med na-šimi kraji, kjer je razvito čipkarstvo, in s svetom pretrgane. Razumljivo je, da ni bilo več čipkarskih šol, ki jih je ustanav-ljal dunajski zavod. Začeti je bilo treba vse organizatorno delo od začetka. Usta-novljen je bil Državni osrednji zavod za ženske domače obrti v Ljubljani. Naloge tega zavoda so velike in še tem težje, ker je prepuščen skoraj povsem sam sebi; za-vod ne vodi le strokovnih šol in tečajev za izpopolnitev strokovnega znanja ženskega osebja v mestu in podeželskih krajih, tem-več organizira tudi prodajo ročnih del in vodi propagando za naše izdelke z razsta-vami v tujini. Pri tem je treba upoštevati, da je zavod v tesni zvezi z organizacijami ženskih domačih obrti v drugih pokraj-nah države, v Dalmaciji in na Hrvaškem, da je z njimi skupno prirejal razstave, da-lje, da je ustvaril podlago za čipkarstvo šolo v Lepoglavi, podpiral delo zagrebske trgovske zbornice pri organizaciji doma-

Mestni pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Po kratki, mučni bole ni me ie za
vedno zapustil moj gospodar, gospod

DOLŽAN MIHAEL

POSESTNIK IN PREVOZNIK

17. t. m., ob 11. uri.

Pogreb bo v ponedeljek, 19. t. m.,
ob 2. uri pop. iz hiše žalosti Borutova
ul. 10 k Sv. Križu.

Ljubljana, 17. avgusta 1940.

Žaluoja PEPA ABUNAR.

Daniel Lesneur

Krinka ljubezni

167

— Vi... — je dejal Escaldas mračno, — vi ste zrela za večala. Morali bi se paziti pred vašimi na-klepi. Kdo ve, da-li vas ni vpregel satan, ki ste mu nekoč že služili. Ta mož je zmoežen vsega. In v vaši osebi je našel zanesljivo orodje. Prav nič bi ne bil presenečen, če bi prišel nastavit mi pasti.

— Je-li mogoče, — je vzkliknil drugi s tem stra-nejšo veselostjo, ker je bila iskrena.

— Tristo vragov!

— Glej no, glej... mar vam ga ne prinašam vkle-njenega na rokavih in nogah — vašega Valcora? In jaz sam, mar nisem izročil na milost in nemilost? Vse veste o meni... moje ime...

— Vaše ime... vsaj dve.

— Samo na teh je vam ležeče. Lahko bi me dali aretirati še nocoj, če bi se vam zahotelo.

— Ho, ho!

— Nikar se ne delajte lisjaka, sicer pa na to niti ne mislite. V krempljih policijskih agentov bi tajil

vse, kar sem vam priznal, če mi pa pridete s pamet-nimi predlogi, se utegneva sporazumeti.

Escaldas je premišljal, zroč nepremično na ta obraz. Sledove zločinkega nagnjenja in burne stra-sti je prinašala Mome Cervelas mnogo srečnih ali nesrečnih rivalin.

— Čujmo, kakšno stališče zavzamemo? — je po-vzel Arthur Sornieres znova besedo. Kaj mi pred-lagate?

— Osebnost vam ne morem predložiti ničesar, — je odgovoril Escaldas. Storit ne morem tega iz teht-nega razloga, ker ne premorem niti belica.

Po teh besedah se je sam zgovorno ozrl po skrom-ni opremljeni sobi. Njegov pogled je spremljala še zgovornejša kretanja.

Apašev pogled mu je sledil. Prvi hip Sornieres ni kazal posebnega zanimanja za to, kar je videl. Kar se je pa njegov pogled skrivaj dotaknil stene nad posteljo in se ustavil tam, kjer je mola iz zidu že-rozen kavelj. Sornieres je nadzrgetal. Potlej se je pa ozrl na Escaldas in dejal z osornim glasom:

— Nikar si ne prizadevajte preslepiti me s temi ovinki, ko vas vprašujem, kaj mi predlagate! Ne obračam se k siromaku, kakršen ste. Govorim o vaši stranki, o vaših plemičih in knezih, o vseh tistih, ki bodo delili kolač, ko bo Valcor šival copate iz klobučevine ali gojil državno sočivje na robiji.

— Razumem dobro, — je dejal Bolivijec, — toda treba se je dogovoriti z njimi.

— Glejte, da boste videli in naj ne traja to dolgo. Mudi se mi namreč, — je pripomnil krasni rdeče-

lasec. Spodnjo celjust je potisnil naprej in s tem je postal njegov obraz še posebno divji.

— Nocoj zagledam svojega najvažnejšega zavez-nika, — je razmišljal Escaldas glasno, označujoč tako Gilberta de Villigena, ki bi ga bil ta naslov čudno prestrašil. — Mudi se nama prav tako kakor se mora vam. Ali hočete jutri zopet priti?

— Vrniti se... sem? — je vprašal Sornieres in nalašč se je delal nezaupljivega.

— Zakaj pa ne?

— Ali veste, kaj tvegam? Valcor je mož, ki je zmoežen zdrževati lastno zasebno policijo, če izve, da prihajam k vam...

— Ali hočete, da bi se sestajala kje drugje?

— Oh, — je odgovoril apaš oklevajoče. — Končno ima človek mir v našem gnezdu. Glavno je, da me tu ne zavohajo. Ne povejte torej nikomur, niti svo-jemu slovečemu princu, da sem bil tu in da še pri-dem.

— Kakor hočete... To na stvari ničesar ne iz-preminja.

— Počakaj! — je zaklical ljubček Mome Cervelas, kakor da mu je nenadoma šnila v glavo nova misel, — domenim se za sestanek z vašo sosedo Rosalindo. To bo alibi.

Escaldas se je držal za trebuh od smeha. Tako lokava se mu je zdela ta misel.

— Dogovorita se za sestanek in sestaneta se pre-den pridete k meni, — mu je svetoval z grobim hu-morjem. — Njeni čari vam zmešajo glavo. Potem ne boste imeli dovolj moči, da bi me premagali.

— Ne verjemi tega, stari lisjak, — je dejal Sor-nieres, ko je hitel po hodniku, kjer je uhaljal skozi špranje v vratih duha po cenenih parfumi.

Komaj je ostal sam, je odhitel Escaldas k Gil-bertu. Ni pomislil na to, da je nedelja, in sicer ena prvih pomladnih, dan konjskih dirk. Kako naj bi Bolivijec spoznal prazničen dan ali pomlad? On ni poznal nobenega počitka, ta mož dela in brezdelja, ta prisklednik družbe, ki ni poznal nobenega reda, niti točnosti v delu. Kar se pa tiče pomladi, je treba priznati, da se je v vlažni megli naličov in pod ostrim vetrom pariškega aprila oblačila kaj čudno v zimsko obleko.

— Gospoda princa ni doma, — je dejal Escaldas dostojanstveno vrtar, ki se je zdel nekega dne pre-teklega leta ubogi Bertrandi tako čestitljiv.

— Vstopim in napišem vam nekaj vrst.

— To je brez pomena, njegovega služabnika ni doma.

— Recite, da pridem zopet drevi in da gre za nekaj izredno važnega. Prosite gospoda princa, naj počaka.

— Gospod je lahko brez skrbi. Naročilo bo izpol-njeno.

Če naročilo ni bilo izpolnjeno, ni mogel Escaldas obsoditi za to vrtarja, kateremu ni bilo mogoče ničesar očitati. Princ de Villigen se tistega večera ni vrnil domov in ko se je Escaldas, ki je bil še dvakrat zamen prišel, končno prepračil, da se mladi gospod ni vrnil domov, kar mu je potrdil tudi potrti stari služabnik, se je spomnil na navade princa de Villigena.